

טיוטת חוק סליקה אלקטרונית של שיקים, התשע"ה-2015

הצעה להחלטה

מחליטים :

- א. לאשר את טיוטת חוק סליקה אלקטרונית של שיקים, התשע"ה - 2015, המצ"ב.
- ב. להנחות את מזכיר הממשלה לפנות ליושב ראש הכנסת בבקשה לכנס את הכנסת בתקופת פגרה בהתאם לסעיף 9(ב) לחוק הכנסת, התשנ"ד - 1994 על מנת להעמיד את הצעת החוק על סדר היום של הכנסת לשם הבאתה לקריאה ראשונה בהקדם האפשרי.
- ג. בהתאם לסעיף 81(ג) בתקנון הכנסת לבקש מוועדת הכנסת להקדים את הדיון בהצעת החוק.

דברי הסבר

רקע כללי

ביום 17 בספטמבר 2013 החליטה הממשלה על הקמת צוות לבחינת הבעיות הנובעות מהשימוש במזומן ובשיקים סחירים. הצוות נדרש לגבש מתווה פעולה להגבלת השימוש במזומן כאמצעי תשלום במשק הישראלי, במטרה להביא לצמצום תופעת הכלכלה השחורה בישראל, להיאבק בפשיעה ובהלבנת ההון ולאפשר שימוש באמצעי תשלום מתקדמים ויעילים.

המלצות הועדה, אשר אומצו על ידי הממשלה בהחלטה מס' 2115 מיום 22 באוקטובר 2014 ומוצעות בחוק זה, הן לקבוע מגבלות באופן מדורג על שימוש במזומן ובשיקים סחירים. המלצות הועדה שאושרו כאמור נגעו גם לקידומו של חוק סליקה אלקטרונית של שיקים, התשע"ה-2015 שנועד לקדם שימוש באמצעים אלקטרוניים מתקדמים ולעבור מסליקה פיסית של שיקים לסליקה אלקטרונית.

עניינו של החוק המוצע הוא הסדרה של סליקה אלקטרונית של שיקים במערכת הבנקאית חלף הצגה פיזית של השיקים, הסדרה של החזרת שיק שסורב ללקוח, הסדרת קבילותו של השיק הממוחשב בהליך המשפטי, הסמכה לקבוע כללים בעניין הסליקה האלקטרונית ובעניין שמירתו של השיק הפיזי ושל השיק הממוחשב, וכן קביעה כי היקף האחראיות של הבנק כלפי לקוחו בהתאם לכל דין לא תשתנה בשל שינוי שיטת הסליקה. מטרת החוק היא יעול תהליך הסליקה וחסכון בעלויותיו ואין בהוראותיו כדי ליצור כל שינוי משפטי בזכויות של מאן דהוא על פי שיק ומכוחו, רק בשל כך שהוצג בדרך האלקטרונית על פי החוק או בשל כך שהשיק המקורי לא נשמר על ידי הבנק.

יצוין כי ישנה דחיפות בקידום הצעת החוק שכן בבסיס המערך המתפעל כיום את הטיפול בסליקת השיקים בבנקים נמצאות מכונות מיון שיקים, אשר בשל המעבר לסליקה אלקטרונית של שיקים בבנקים בעולם הופסק ייצורן ומתן התמיכה באחזקתן. על פי הערכה של מומחים העוסקים בנושא, קיים סיכוי גבוה לכך שמכונות ממיינות אלו עלולות לצאת מכלל שימוש בתקופה הקרובה, או שייגרם קושי גדול בהפעלתן. בהיעדר יכולת להשתמש במכונות הממיינות ובהיעדר חוק שיסדיר שימוש בסליקה אלקטרונית, לא יוכלו הבנקים לתפעל את הליך סליקת השיקים כפי שהוא נעשה היום.

השפעת ההצעה על מצבת כח אדם

אין.

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

בנק ישראל תומך בהצעת החוק.

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

החלטת ממשלה מס' 749 מיום 17/9/13 בדבר הקמת ועדה לבחינת צימצום השימוש במזומן במשק בישראל, והחלטה מס' 2115 מיום 22/10/14, בדבר אימוץ המלצות הועדה האמורה.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

מצורפת חוות דעת משפטית (חוות דעת חתומה תופץ בהמשך).

סיווגים

סיווג ראשי: 07 חקיקה ממשלתית.

מוגש על ידי ראש הממשלה וממלא מקום
שר המשפטים

ט"ז בשבט התשע"ה
05 בפברואר 2015

טיוטת חוק סליקה אלקטרונית של שיקים, התשע"ה-2015

א. שם החוק המוצע

חוק סליקה אלקטרונית של שיקים, התשע"ה-2015

ב. מטרת החוק המוצע והצורך בו:

טיוטת חוק זו מוגשת לאישור הממשלה בהמשך להחלטת הממשלה מיום 22.10.14, המאמצת את מסקנות דו"ח הצוות לצמצום השימוש במזומן במשק הישראלי, ובמקביל לאישור טיוטת החוק לצמצום השימוש במזומן, התשע"ה-2015.

המעבר מסליקה פיזית של שיקים, לסליקה אלקטרונית המתבצעת באמצעות תקשורת מחשבים, התרחש בשנים האחרונות במספר מדינות בעולם. באותן המדינות נחקקו חוקים המסדירים את הכללים שלפיהם תפעל המערכת הבנקאית בסליקה אלקטרונית של שיקים.

מטרת הסליקה האלקטרונית לייעל את תהליך סליקת השיקים ולהביא לחיסכון בעלויות הסליקה בשני היבטים: האחד - לייתר את הצורך בשינוע של השיקים מהבנק הגובה, שבו הם מופקדים, אל הבנק הנמשך, שלו הם מוצגים לפירעון, ובחזרה - במקרה שהשיק מוחזר. השני - לייתר את הצורך בשמירת השיקים, במשך תקופה ארוכה (כל משך תקופת ההתיישנות) במקומות אחסון מתאימים, ולתת אפשרות להשמידם זמן מה לאחר הפקדתם. כמו כן, מכיוון שהסליקה האלקטרונית מהירה יותר מהסליקה הפיזית, ניתן יהיה לפעול לקיצור משך הזמן שיחלוף מרגע הצגת השיק לפירעון עד לרגע זיכוי חשבון הלקוח, ובכך ניתן יהיה להבטיח את ודאות העסקה באופן מהיר יותר.

מכיוון שמטרת החוק המוצע, כפי שפורטו לעיל, הן ייעול תהליך הסליקה וחיסכון בעלויותיו, אין בהוראותיו כדי ליצור כל שינוי משפטי בזכויות של מאן דהוא על פי שיק ומכוחו, רק בשל כך שהוצג בדרך האלקטרונית על פי החוק או בשל כך שהשיק המקורי לא נשמר על ידי הבנק.

ג. עיקרי החוק המוצע:

הסדרה של סליקה אלקטרונית של שיקים במערכת הבנקאית חלף הצגה פיזית של השיקים, הסדרה של החזרת שיק שסורב ללקוח, הסדרת קבילותו של השיק

הממוחשב בהליך המשפטי, הסמכה לקבוע כללים בעניין הסליקה האלקטרונית ובעניין שמירתו של השיק הפיזי ושל השיק הממוחשב, וכן קביעה כי היקף האחריות של הבנק כלפי לקוחו בהתאם לכל דין לא תשתנה בשל שינוי שיטת הסליקה, הכל כפי שמפורט בדברי ההסבר.

ד. השפעת החוק המוצע על תקציב המדינה, על תקנים במשרדי הממשלה ועל ההיבט המנהלי:

אין

ה. הערות משרדי הממשלה:

הנוסח תואם עם בנק ישראל

ו. מר ארז קמיניץ, משנה ליועץ המשפטי לממשלה (אזרחי), סמך ידו על הנוסח המוצע.

ז. להלן נוסח הצעת החוק ודברי ההסבר:

הצעת חוק סליקה אלקטרונית של שיקים, התשע"ה-2015

- הגדרות
1. בחוק זה -
- "בנק" - תאגיד בנקאי כמשמעותו בחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981, המקבל פיקדונות כספיים בחשבונות עובר ושב, על מנת לשלם מהם בשיק לפי דרישה וכן בנק הדואר ;
- "בנק הדואר" - החברה כהגדרתה בחוק הדואר, התשמ"ו-1986¹ (בהגדרה זו - החוק), בנותנה את השירותים הכספיים, כהגדרתם בסעיף 1 לחוק, מטעם החברה הבת, כמשמעה בסעיף 88א לחוק ; לאחר היום הקובע, כמשמעו בסעיף 56 לחוק הדואר (תיקון מס' 11), התשע"ב-החברה הבת כהגדרתה בסעיף 1 לחוק.
- "בנק גובה" - "בנק המציג לפירעון שיק ממוחשב" ;
- "בנק נמשך" - בנק עליו משוך שיק ;
- "הנגיד" - כהגדרתו בחוק בנק ישראל, התש"ע-2010² ;
- "השר" - שר המשפטים ;
- "חומר מחשב", "מחשב" ו- "פלט" - כהגדרתם בחוק המחשבים, התשנ"ה-1995³ ;
- "מסר אלקטרוני" - כהגדרתו בחוק חתימה אלקטרונית, התשס"א-2001⁴.
- "סריקה ממוחשבת של שיק" - הליך טכנולוגי המעתיק שיק משני צדיו לחומר מחשב באופן שניתן לאחזר ממנו תוצר קריא הזהה בתוכנו ובצורתו למקור ;
- "הפקודה" - פקודת השטרות (נוסח חדש)⁵ ;
- "שיק", "שרטוט" - כמשמעותם בסעיפים 73 ו-76 לפקודה, בהתאמה ;
- "שיק ממוחשב" - חומר מחשב שהוא תוצר של סריקה ממוחשבת של שיק.
2. סליקה אלקטרונית של שיקים
- (א) על אף הוראות סעיף 44 לפקודה, הצגה לפירעון של שיק בידי בנק גובה לבנק נמשך תיעשה באמצעות הצגת שיק ממוחשב בתקשורת מחשבים ; הצגה כאמור של שיק שהמקור שלו לא הגיע אל הבנק הגובה תיעשה רק אם השיק משורטט ומודפסות או רשומות עליו מילים האוסרות את העברתו.

¹ ס"ח התשמ"ו, עמ' 79.

² ס"ח התש"ע, עמ' 452.

³ ס"ח התשנ"ה, עמ' 366.

⁴ ס"ח התשס"א, בעמ' 210.

⁵ דיני מדינת ישראל, (נוסח חדש) מס' 2, עמ' 12.

(ב) סירב הבנק הנמשך לפרוע שיק ממוחשב שהוצג לו כאמור בסעיף קטן (א), מכל סיבה שהיא, ישלח לבנק הגובה מסר אלקטרוני, שבו מצוינות סיבות הסירוב.

(ג) בנק ימסור ללקוח הזכאי לכך, לפי דרישתו, פלט של השיק הממוחשב שמצוינות בו סיבות הסירוב ושם הבנק הגובה;
(א) על אף הוראות כל דין, פלט של שיק ממוחשב שמתקיימים לגביו כל אלה ייחשב לשיק, וישמש ראיה קבילה להוכחת אמיתות תוכנו בכל הליך משפטי:

3. קבילות בהליך משפטי

(1) חומר המחשב ממנו הופק הפלט נשמר בצורה מהימנה מעת יצירתו;
(2) דרך הפקת הפלט יש בה כדי להעיד על כך כי הוא זהה בתוכנו לחומר המחשב ממנו הופק;
(3) תהליך ההמרה לחומר מחשב היה תהליך המרה אמין;
(4) הבנק נוקט, באורח סדיר, אמצעי הגנה סבירים מפני חדירה לחומר מחשב ומפני שיבוש בעבודת המחשב;
(ב) לעניין סעיף קטן (א) הנגיד רשאי לקבוע בכללים, בהסכמת השר, הוראות לעניין סריקה ממוחשבת של שיק, אופן שמירתו של שיק ממוחשב והליך הפקת הפלט של שיק כאמור.

4. חובת שמירת שיקים

הנגיד ייקבע כללים, לאחר התייעצות עם השר ועם השר לבטחון הפנים, לעניין שמירת השיקים, אשר הוצגו לפירעון לפי סעיף 2 לחוק זה, ולעניין שמירת השיקים הממוחשבים.

מבלי לגרוע מהוראות כל דין, הבנק יהיה אחראי כלפי לקוחו לנזק שייגרם, עקב אי שמירת שיק.

5. אחריות בשל נזק שנגרם עקב אי שמירת שיק

השר ממונה על ביצוע הוראות חוק זה והוא רשאי, בהסכמת הנגיד, להתקין תקנות בכל הנוגע לביצועו.

6. ביצוע ותקנות

(א) תחילתו של חוק זה תשעה חודשים מיום פרסומו.

7. תחילה

(ב) השר רשאי לקבוע בצו, בהסכמת נגיד בנק ישראל, מועד מאוחר יותר לכניסתו לתוקף של חוק זה.

דברי הסבר

כללי

המעבר מסליקה פיזית של שיקים, לסליקה אלקטרונית המתבצעת באמצעות תקשורת מחשבים, התרחש בשנים האחרונות במספר מדינות בעולם. באותן המדינות נחקקו חוקים המסדירים את הכללים שלפיהם תפעל המערכת הבנקאית בסליקה אלקטרונית של שיקים.

מטרת הסליקה האלקטרונית לייעל את תהליך סליקת השיקים ולהביא לחיסכון בעלויות הסליקה בשני היבטים: האחד - לייתר את הצורך בשינוע של השיקים מהבנק הגובה, שבו הם מופקדים, אל הבנק הנמשך, שלו הם מוצגים לפירעון, ובחזרה - במקרה שהשיק מוחזר. השני - לייתר את הצורך בשמירת השיקים, במשך תקופה ארוכה (כל משך תקופת ההתיישנות) במקומות אחסון מתאימים, ולתת אפשרות להשמידם זמן מה לאחר הפקדתם. כמו כן, מכיוון שהסליקה האלקטרונית מהירה יותר מהסליקה הפיזית, ניתן יהיה לפעול לקיצור משך הזמן שיחלוף מרגע הצגת השיק לפירעון עד לרגע זיכוי חשבון הלקוח, ובכך ניתן יהיה להבטיח את ודאות העסקה באופן מהיר יותר.

מכיוון שמטרות החוק המוצע, כפי שפורטו לעיל, הן ייעול תהליך הסליקה וחיסכון בעלויותיו, אין בהוראותיו כדי ליצור כל שינוי משפטי בזכויות של מאן דהוא על פי שיק ומכוחו, רק בשל כך שהוצג בדרך האלקטרונית על פי החוק או בשל כך שהשיק המקורי לא נשמר על ידי הבנק.

סעיף 1 המונחים הבסיסיים לתהליך הסליקה: "שיק" "בנק נמשך" ו"בנק גובה", שואבים את משמעותם מפקודת השטרות.

בנוסף למונחים אלה מוגדרים בהצעת החוק מונחים נוספים, שלהם חשיבות בנושא הסליקה האלקטרונית. ההגדרות "חומר מחשב", "מחשב" ו-"פלט" עוקבות למונחים אלה בחקיקה הקיימת. מונח נוסף שמוצע להגדירו הוא "שיק ממוחשב", אשר מכוון לתוצר הפעולה של סריקה ממוחשבת של שיק. בתהליך הסריקה הממוחשבת נעשית המרה של השיק המקורי לחומר מחשב, אשר ממנו ניתן להפיק פלט, הזהה בתוכנו ובצורתו לשיק המקורי שנשרק. מוצע להחיל את הוראות החוק גם על בנק הדואר, זאת מאחר שהסליקה האלקטרונית תתבצע גם על ידי בנק הדואר.

סעיף 2 הסעיף המוצע מסדיר את הסליקה האלקטרונית של שיקים במערכת הבנקאית. בסעיף קטן (א) מוצע לקבוע את העיקרון הכללי, לפיו תחול החובה על כל בנק גובה להציג שיקים לפירעון לכל בנק נמשך באופן אלקטרוני. משמעות הדבר, שההצגה הפיזית, המעוגנת

בפקודת השטרות לא תהיה תקפה עוד בכל הנוגע לשיקים המוצגים לפירעון על ידי בנק אחד למשנהו. החוק המוצע אינו חל על שטרות שאינם שיקים.

הצורך להטיל על הבנקים חובה להציג שיקים אך ורק בדרך אלקטרונית, ולא לאפשר לבנק כלשהו להציג שיק בדרך פיזית, נובע מכך שבחירה של בנק מסוים להציג פיזית שיקים לבנקים הנמשכים, תחייב ניהול של שתי מערכות מיכוניות מקבילות ולפיכך, עלולה ליצור חוסר עקביות בהתנהלות הבנקים באשר לשימוש בשיקים ובשיקים ממוחשבים.

בנוסף מוצע לקבוע, כי הצגה אלקטרונית של שיק שהמקור שלו לא הגיע אל הבנק הגובה תתאפשר רק אם השיק הוא שיק משורטט ומודפסות או רשומות עליו מילים האוסרות על העברתו. זאת, כדי למנוע את האפשרות לסחר בשיק לאחר הפקדתו לשם גבייה.

בסעיף קטן (ב) מוצע העיקרון המשלים לעיקרון שבסעיף קטן (א), קרי: גם החזרה של שיק תעשה באופן אלקטרוני. כלומר, בכל מקרה שבו הבנק הנמשך מסרב לפרוע שיק שהוצג לגבייה, עליו להחזיר את השיק באמצעות משלוח מסר אלקטרוני בו יצינו סיבות ההחזרה.

סעיף קטן (ג) המוצע קובע כי הבנק ימסור ללקוחו תחליף לשיק המקורי - פלט מחשב של השיק הממוחשב בצירוף סיבות ההחזרה. בפלט יופיעו גם פרטי הבנק הגובה שיצר אותו, זאת כדי שיהיה תיעוד על גבי הפלט מי הבנק שהפיק אותו (שכן אלמלא הוראה זו, הפלט יכול רק את פרטי הבנק הנמשך, המופיעים על גבי השיק המקורי שנשרק). מסירת פלט של השיק הממוחשב ללקוח תעשה ככל שהלקוח זכאי לקבלו ובכפוף לזכויות הבנק בשיק, למשל שעבוד לטובת הבנק. לנוכח העובדה כי ייתכנו מצבים בהם לקוח יבקש להציג שיק לגבייה פעם נוספת (למשל במקרה של העדר חתימה על גב השיק), מוצע כי מסירת פלט של שיק ממוחשב תעשה לפי דרישת הלקוח בלבד, שכן פלט של שיק ממוחשב שיימסר ללקוח לא יוכל להיות מוצג בשנית לבנק הנמשך.

סעיף 3 כדי להבטיח כי ניתן יהיה להגיש פלט של שיק ממוחשב לבית משפט או להוצאה לפועל לצורך תשלומו בידי המושך, מוצע לקבוע בסעיף קטן (א) כי הפלט של השיק הממוחשב ייחשב לשיק לכל דבר ועניין, למשל לעניין אחיזה וישמש ראיה קבילה בהליך משפטי (רשומה מוסדית), אם עמד בתנאים המנויים בסעיף. על מנת לעמוד בתנאים אלו, יש להסדיר הליכים ואמצעים שיבטיחו סליקה אלקטרונית מיטבית של השיקים ובעיקר שיבטיחו כי הדמיה שלו תהא ברורה ואמינה. באופן זה תהליך סריקת השיק, שמירת השיק הממוחשב וכן הפקת הפלט והמסר האלקטרוני במקרה של אי פירעון יהיו אמינים לצורך הסליקה האלקטרונית.

בסעיף קטן (ב) מוצע להסמך את הנגיד לקבוע כללים, בהסכמת שר המשפטים, לעניין

סריקה ממוחשבת של שיק, אופן שמירתו של שיק ממוחשב והליך הפקת הפלט, שיבטיחו עמידה בתנאים המנויים בסעיף קטן (א).

סעיף 4 הסעיף מסמך את הנגיד לקבוע כללים, בהתייעצות עם שר המשפטים ועם השר לביטחון הפנים, לעניין שמירת שיקים, שהוצגו לפירעון לפי סעיף 2 המוצע, ככל שיתעורר צורך להורות לבנקים לשמור סוגי שיקים לצורך חקירות פליליות וכן לעניין שמירה של שיקים ממוחשבים.

סעיף 5 הסעיף המוצע קובע, כי היקף האחריות של בנק כלפי לקוחו, בהתאם לכל דין, לא תשתנה בשל שינוי שיטת הסליקה של שיקים מפזיות לאלקטרונית וכי בנק יהיה אחראי כלפי לקוחו לנזק שנגרם בעקבות אי שמירתו של השיק.

סעיף 6 מוצע לקבוע, כי השר הממונה על ביצוע החוק הוא שר המשפטים, שהוא גם השר הממונה על ביצועה של פקודת השטרות.

סעיף 7 מוצע לקבוע, כי מועד תחילתו של החוק יהיה תשעה חודשים מיום פרסומו. מוצע להסמך את שר המשפטים לקבוע בצו, בהסכמת נגיד בנק ישראל, מועד תחילה מאוחר יותר לכניסתו של החוק או חלקים ממנו לתוקף בהתאם להיערכות הבנקים ליישומו.

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה

נושא הצעת ההחלטה:

אישור טיוטת חוק סליקה אלקטרונית של שיקים, התשע"ה-2015.

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטי המשפטיים:

טיוטת חוק זו מוגשת לאישור הממשלה בהמשך להחלטת הממשלה מס' 2115 מיום 22.10.14, המאמצת את מסקנות דו"ח הצוות לצמצום השימוש במזומן במשק הישראלי, ובמקביל לאישור טיוטת החוק לצמצום השימוש במזומן, התשע"ה-2015 כחלק מהמגמה של קידום אמצעים אלקטרוניים מתקדמים. עניינו של החוק המוצע הוא הסדרה של סליקה אלקטרונית של שיקים במערכת הבנקאית חלף הצגה פיזית של השיקים, הסדרה של החזרת שיק שסורב ללקוח, הסדרת קבילותו של השיק הממוחשב בהליך המשפטי, הסמכה לקבוע כללים בעניין הסליקה האלקטרונית ובעניין שמירתו של השיק הפיזי ושל השיק הממוחשב, וכן קביעה כי היקף האחריות של הבנק כלפי לקוחו בהתאם לכל דין לא תשתנה בשל שינוי שיטת הסליקה, הכל כפי שמפורט בדברי ההסבר. מטרת החוק היא יעול תהליך הסליקה וחסכון בעלויותיו ואין בהוראותיו כדי ליצור כל שינוי משפטי בזכויות של מאן דהוא על פי שיק ומכוחו, רק בשל כך שהוצג בדרך האלקטרונית על פי החוק או בשל כך שהשיק המקורי לא נשמר על ידי הבנק.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם:

ביום ט"ז בכסלו התשע"ה (8 בדצמבר 2014) קיבלה מליאת הכנסת בקריאה שלישית את חוק התפזרות הכנסת ה-19, התשע"ה-2014 לפיו, הכנסת ה-19 תתפזר לפני גמר תקופת כהונת הבחירות לכנסת ה-20. מאותה עת הפכה הממשלה המכהנת לממשלה יוצאת הממשיכה לכהן אלא שמרחב הפעלת הסמכויות של הממשלה ושל העומד בראשה שונים ממשלה רגילה.

בהתאם להנחיית היועץ המשפטי לממשלה מיום 16 בדצמבר 2014 ממשלה יוצאת הפועלת ערב בחירות מחויבת באיפוק בהפעלת סמכויותיה לגבי כל אותם עניינים שאין כורח ודחיפות מיוחדת לפעול בהם בתקופת מעבר ויש לערוך איזון בין הצורך בעשייה והמשך הניהול השוטף לבין דרישת האיפוק. ברי כי ככל שמידת החיוניות בפעולה השלטונית גוברת, כך תקטן מידת האיפוק הנדרשת ולהיפך.

במקרה דנן מדובר בעבודת מטה שהושלמה ועניינה בעבודה שוטפת של הרשויות. כמו כן, נמסר לנו כי קיימת דחיפות מסוימת באישור ההחלטה וזאת בשל תהליכי יציאה מכלל שימוש של מכונות הסליקה המותקנות אשר שימשו את הבנקים עד כה וזאת, לאור המעבר בעולם לשימוש באמצעי סליקה אלקטרונית.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:

נוסח טיוטת החוק תואמה עם בנק ישראל והמשנה ליועץ המשפטי לממשלה (אזרחי) סמך את ידו על הנוסח המוצע להחלטת הממשלה ועל חוות הדעת המשפטית הנלווית לה.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את ההצעה:

אין מניעה משפטית להגשת ההצעה.

לאה רקובר, עו"ד

היועצת המשפטית למשרד המשפטים